

1 CZŁOWIEK

SŁOWNICZEK ▶ strona 86 | GRAMMAR BANK ▶ strona 94 | FUNCTIONS BANK ▶ strona 108

1 2 Postuchaj nagrania i wykonaj zadanie.

honest people

curly hair

smart clothes

tall men

tight jeans

lazy students

1 Wskaż słowo, które nie pasuje do pozostałych dwóch. Uzasadnij swoją odpowiedź.

1 elderly	overweight	thin
2 checked	fashionable	plain
3 a tie	a sleeve	a scarf
4 amused	exhausted	tired
5 ambitious	impatient	pale
6 loyal	selfish	sociable
7 a beard	a fringe	a moustache
8 to fill in	to put on	to take off

2 W parach odpowiedzcie na pytania. Uzasadnijcie swoje odpowiedzi.

- Does everyone have a middle name?
- Is a hoodie a part of a tracksuit?
- Do people usually get wrinkles when they're old?
- Does a confident person often feel embarrassed?
- Is a bracelet a type of underwear?
- Do brave people usually feel frightened?
- When two patterns go well, do they match?
- Do stubborn people often change their mind?

3 W zeszycie uzupełnij zdania wyrazami w nawiasach w odpowiedniej formie. Czasami należy dodać inne wyrazy, aby zdanie było gramatycznie poprawne. Następnie w parach odpowiedzcie na pytania.

- (your best friend / live) ? near you?
- (you / wear) ? anything with a zip now?
- What would you like (be) ? good at?
- How many pairs of jeans (you / have got) ? ?
- What (you / like / talk) ? about with your friends?
- (you / enjoy / play) ? computer games?

4 W zeszycie przetłumacz na język angielski fragmenty podane w nawiasach tak, aby otrzymać poprawne i logiczne zdania. W parach powiedzcie, które zdania są prawdziwe w waszym przypadku.

- I have English (trzy razy w tygodniu) ? .
- My best friend (interesuje się) ? in sport.
- (Nigdy nie kupuję) ? clothes that I can't (przymierzyć) ? .
- (Nie myślę) ? about my end-of-school exam now.
- I think that yellow (nie pasuje) ? me.
- (To zadziwiająco) ? that I can remember so many English words from last year's classes.

5 W zeszycie uzupełnij każde zdanie z luką tak, aby zachować sens zdania wyjściowego. W każdą lukę możesz wpisać maksymalnie dwa wyrazy.

- How do you say 'zazdrosny' in English? What's the ? 'zazdrosny'?
- Are you into travelling? Are you ? on travelling?
- Can you explain that? What do you ? ?
- Could you repeat that, please? Could you ? again, please?

6 **USE OF ENGLISH** W zeszycie uzupełnij tekst, wpisując w każdą lukę jedno słowo z ramki. Cztery wyrazy zostały podane dodatkowo.

age birth description feeling means
occupation seems sense

People watching

I work in a busy place where I can watch a lot of people. It's fun to try to guess something about the people you see.

'Why is that lady wearing a suit and high heels? Is it because of her ¹ ? or is she going to a party?'

'How about that young man? Are we the same ² ? ? Does he have a ³ ? of humour? I think he hates waiting because he ⁴ ? impatient.'

A lot of questions go through my mind, but I don't often get the answers.

7 W parach odpowiedzcie na pytania.

- Where do you think the woman in Exercise 6 works?
- Do you enjoy watching people?

MIEJSCE ZAMIESZKANIA 2

SŁOWNICZEK ▶ strona 87 | GRAMMAR BANK ▶ strona 97 | FUNCTIONS BANK ▶ strona 108

1/3 Postępuj zgodnie z nagraniem i wykonaj zadanie.

1 Przeczytaj pytania i wskaż jedną lub dwie poprawne odpowiedzi.

- Which of these things do you normally find on a bed?
A a curtain B a duvet C a pillow
- Which of these things do you often find inside a wardrobe?
A blinds B plants C shelves
- Which of these things do you often find in front of a house?
A a driveway B a fence C a fireplace
- Which of these is located below the ground floor?
A an attic B a basement C a lawn

2 W zeszytcie uzupełnij pytania wyrazami z ramki. Jedno słowo zostało podane dodatkowo. Następnie w parach odpowiedzcie na pytania.

furnished pay rent tidy tiny

Would you prefer ...

- to have your own ¹ ? room or share a spacious one with a family member?
- to ² ? a flat with other students or live in a hall of residence?
- to move into a ³ ? flat or into an empty one and buy the tables and chairs yourself?
- to ⁴ ? up a messy kitchen twice a week or cut a lawn every week?

3 Wskaż słowa, które poprawnie uzupełniają tekst.

The building in the photo isn't a chimney or a castle tower. ¹ It / There / They is an unusual apartment block in the Swedish city of Kalmar. In the past, ² these / this / those was a water tower. Now inside the tower, ³ they / there / that are eleven apartments on fifteen floors. A modern lift can take you to the top, but in the old water tower there was ⁴ any / not / no lift, just stairs. The tower overlooks the whole city and the sea, so the view is amazing. Another plus is peace and quiet because there aren't ⁵ any / some / no other big houses near the building.

4 Przeczytaj komentarze osób wynajmujących wakacyjne mieszkania i domy. W zeszytcie uzupełnij zdania wyrazami w nawiasach w odpowiedniej formie. W każdą lukę możesz wpisać maksymalnie cztery wyrazy.

- I don't think this is a well-equipped kitchen. (there / be / no / knife) ? , plates or mugs!
- These are great holiday homes for (family / with / child) ? .
- (be / there) ? a car park nearby? No, but the public transport is really convenient.
- Last night (there / be / two / party) ? upstairs.
- It's a peaceful area now, but in the future (there / be) ? more tourists.

5 W zeszytcie uzupełnij pytania zgodnie z polskim poleceniem. W każdą lukę możesz wpisać maksymalnie trzy słowa. Następnie odpowiedz na pytania.

- Zapytaj o odległość: ? it to the town/city centre from your school?
- Zapytaj o czas dojazdu: ? it ? you to get to school in the morning?
- Zapytaj o liczbę: ? classrooms ? on this floor?
- Zapytaj o wiek: ? the school building?
- Zapytaj o cenę: ? a school meal?
- Zapytaj o miejsce: ? the nearest park?

6 USE OF ENGLISH Przeczytaj opis zdjęcia. W zeszytcie uzupełnij każdą lukę jednym wyrazem tak, aby powstał spójny i logiczny tekst zgodny z ilustracją.

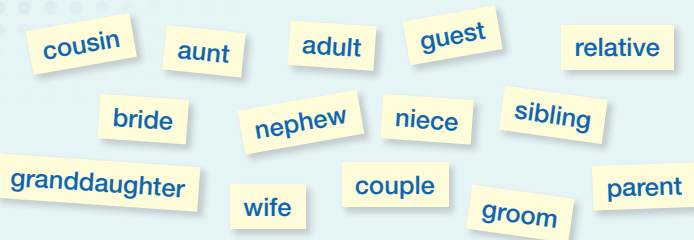
In the photo, I can see two ¹ ? , probably in their new flat. They're trying to put together some furniture. The man is sitting on the ² ? , reading some instructions. The woman is sitting ³ ? him on the sofa, working on her laptop. I think she is looking for some information on the Internet to help the man because he ⁴ ? confused. There are some ⁵ ? next to the man, so I guess they've got a lot of work to do.

3 ŻYCIE PRYWATNE

SŁOWNICZEK ▶ strona 88 | GRAMMAR BANK ▶ strona 98 | FUNCTIONS BANK ▶ strona 109

Postłuchaj nagrania i wykonaj zadanie.

1 Postłuchaj wypowiedzi czterech osób. Do każdej osoby dopasuj odpowiadającą jej uroczystość. Jedna uroczystość została podana dodatkowo. Zapisz odpowiedzi w zeszytcie.

1 Patricia	A a wedding
2 Jeremy	B a name day
3 Rob	C New Year's Eve
4 Kate	D All Saints' Day
	E Mother's Day

2 W zeszytcie uzupełnij zdania, wpisując w każdą lukę jedno słowo. Jeśli żadne słowo nie jest konieczne, wstaw Ø. Następnie w parach odpowiedzcie na cztery wybrane pytania.

- What do teenagers usually complain ?
- Do you ever borrow clothes your parents?
- Who looks your home when you're on a family holiday?
- Where do you and your friends like hanging ?
- When was the last time an adult apologised you?
- What can cheer you when you're in a bad mood?
- Have you ever met someone famous?
- Do you get well with your cousins?

3 W zeszytcie uzupełnij zdania czasownikami w nawiasach w czasie Past Simple lub Present Perfect. W parach powiedzcie, które zdania są prawdziwe w waszym przypadku.

- My friends (not share) any photos with me today yet.
- Last week I (spend) too much time online.
- I (not do) the vacuuming for a week.
- I think I (already / get) to know all my classmates well.
- I (not tidy) my desk yesterday.
- I (just / check) something on a social networking site.
- I (make) my bed before breakfast.

4 Wskaż słowa, które poprawnie uzupełniają tekst.

Good friends argue well

I think it's natural for friends to disagree with each other from time to time. My best friend and I have argued twice ¹since / on Monday. ²On / In Tuesday evening, we had a little argument about the generation gap. Then yesterday, we ³argued / have argued about what to do ⁴in / at the weekend. Although we have occasional fights, we ⁵never fell / have never fallen out permanently. This is because we have good arguments. We talk about our own feelings and try to understand the other person's opinion. I believe a good argument can solve problems and clear the atmosphere. After all, we ⁶are / have been friends ⁷for / since 50 years!

5 Postłuchaj nagrania. Przyporządkuj wypowiedzi 1–5 do pytań A–F. Jedno pytanie nie pasuje do żadnej wypowiedzi. Zapisz odpowiedzi w zeszytcie.

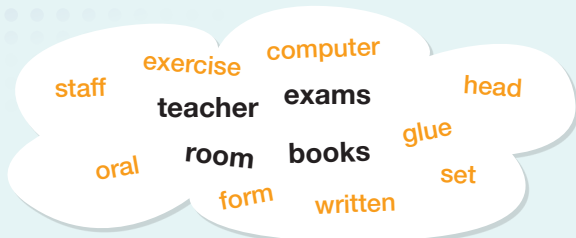
A	Kto przyjmuje przeprosiny?
B	Kto prosi o powtórzenie zdania?
C	Kto składa gratulacje?
D	Kto składa życzenia?
E	Kto przeprasza za to, co powiedział?
F	Kto odwzajemnia życzenia?

6 **USE OF ENGLISH** Wykorzystując podane wyrazy, uzupełnij w zeszytcie każde zdanie z luką tak, aby zachować sens zdania wyjściowego. Nie zmieniaj formy podanych wyrazów. W każdą lukę możesz wpisać maksymalnie cztery wyrazy, wliczając w to wyraz już podany.

- I got this board game last Christmas. **HAVE** I this board game since Christmas.
- When did you first do voluntary work? **OLD** How when you first did voluntary work?
- They haven't met up for six months. **MONTHS** They last met up .
- Is this Tim's first chess game? **EVER** chess?

QUIZ TIME! **1** Posłuchaj nagrania i wykonaj zadanie.

1 W parach odpowiedzcie na pytania. Uzasadnijcie swoje odpowiedzi.

- Does a librarian work in a cloakroom?
- Is a caretaker a primary school teacher?
- Does IT stand for 'international test'?
- Do disrespectful students often get in trouble with the head teacher?
- Do gifted students usually get into the best secondary schools?
- Is a ruler a type of school uniform?
- Are students in the school gym when they're playing truant?

2 Używając podanych w nawiasach słów, zamień podkreślone fragmenty zdań tak, aby w pełni zachować sens zdań wyjściowych. Zapisz odpowiedzi w zeszytcie. W parach porównajcie, które zdania są dla was prawdziwe.

- I'm always very punctual for school. (late) *never late*
- I've passed every English test. (failed)
- I attended all the lessons last week. (miss)
- I can't concentrate in class. (attention)
- Sometimes I am lazy at school. (work)
- I studied everything again before my last test. (revised)

3 **8** D Które z wyrażeń nie pasuje do wyróżnionego czasownika? Posłuchaj nagrania i sprawdź. Napisz zdania z wyrażeniami, które sprawiły ci problemy.

- You can **make** plans / friends / an exercise / mistakes / progress.
- You can **take** part in a competition / an impression / an exam / notes / a message.
- You can **do** your homework / a task / your best / well at school / a phone call.
- You can **get** ready for an exam / a break / the results of a test / good grades / lost.

4 W zeszytcie uzupełnij każdą lukę jednym wyrazem.

- Mark is **?** honest person. He never cheats in exams.
- ?** kind of you to lend me your notes!
- Do any of your classmates go to school **?** bike?
- Guess who wrote **?** longest essay!
- My father says he's not patient **?** to teach others.

5 W zeszytcie przetłumacz na język angielski fragmenty podane w nawiasach. W parach odpowiedzcie na pytania.

- Do any of your teachers complain that you speak (za cicho) **??**
- Who is (najbardziej kreatywną osobą) **?** in your family?
- Did you do (gorzej niż) **?** usual in the last Maths test?
- Are you (tak pracowity jak) **?** you'd like to be?
- This is (takie proste ćwiczenie) **?!**

6 **9** D Usłyszysz pięć wypowiedzi. Do każdej z nich dobierz właściwą reakcję. Jedna reakcja została podana dodatkowo.

- A What a pity! Can you retake it?
 B No, thanks. I'll call again tomorrow.
 C Calm down. You'll do well.
 D Thanks for calling.
 E How wonderful!
 F Speaking.

7 **USE OF ENGLISH** Przeczytaj tekst i wybierz poprawne uzupełnienie luk: A, B lub C. Zapisz odpowiedzi w zeszytcie.

Our world is changing ¹ **?** quickly that it's hard to predict even the near future. We're not sure what knowledge and skills will be more useful or ² **?** important in twenty years' time. So how can schools prepare young people ³ **?** for adult life in this situation? Perhaps, in this Internet era, we shouldn't expect students to learn so many facts by ⁴ **?**. It's a good idea to teach them how to think critically and connect information from different areas to understand the complicated modern world.

1 A as	B so	C such
2 A better	B less	C extreme
3 A good	B excellent	C well
4 A heart	B memory	C mind

QUIZ TIME!

Postłuchaj nagrania i wykonaj zadanie.

- 1 insect
- 2 natural disasters
- 3 weather words
- 4 animals

1 W parach odpowiedzcie na pytania.

- 1 Which type of animal is a whale?
A mammal
B reptile
C fish
- 2 What do you call the place where litter goes?
A landfill
B field
C landscape
- 3 Where do avalanches happen?
A in a desert
B in a rainforest
C in the mountains
- 4 What has an eagle got?
A hoofs and a tail
B wings and fur
C feathers and a beak
- 5 What do we say about species that don't exist any more?
A They're harmful.
B They're extinct.
C They're endangered.
- 6 What causes global warming?
A solar power
B renewable energy
C greenhouse gases

2 Postłuchaj nagrania i uzupełnij zdania. W każdą lukę możesz wpisać maksymalnie trzy wyrazy. W parach odpowiedzcie na pytania.

- 1 Do you know the ? for tomorrow?
- 2 Do you always know how to ? properly?
- 3 Have you ever ? or a fruit bush?
- 4 Do you think your family is ? and water?
- 5 Do you know anyone who adopted a dog ??
- 6 How bad is the ? where you live?

3 W zeszytcie uzupełnij tekst, wpisując w każdą lukę jedno słowo z ramki. Cztery wyrazy zostały podane dodatkowo.

consists must need path plants
protects roots tail

Gardens by the Bay

If you ever go to Singapore, you ¹ ? visit the Gardens by the Bay. This is a modern nature park with public gardens, a lake and the largest greenhouse in the world. The greenhouse ² ? of two buildings: one with flowers from the whole world and the other, called Cloud Forest, with rainforest ³ ?. They grow on a 35-metre high mountain with a waterfall and a special ⁴ ? which you can walk up to the top.

4 W zeszytcie uzupełnij zdania wyrazami w nawiasach w odpowiedniej formie. W każdą lukę możesz wpisać maksymalnie cztery wyrazy.

- 1 We (go / spend) ? the whole day at the Gardens by the Bay tomorrow.
- 2 Visit the Gardens when it's dark. I'm sure you (not / be) ? disappointed.
- 3 I (have to) ? save up to go there, but it was worth the money.
- 4 Your dog (not / have to) ? stay at home. You may take it to the Gardens, but it must be on a leash.
- 5 You (be / not / allowed) ? drop litter in the street. It's illegal.

5 W zeszytcie uzupełnij każdą lukę jednym wyrazem.

- 1 X: Do you ? if I take a picture of your dog?
Y: No, not at all. ? ahead.
- 2 X: ? I feed the deer?
Y: I'm sorry, but feeding animals in the park is ?.
- 3 X: Is it ? to touch wild dolphins?
Y: I'm ? not. It may cause them stress.

6 USE OF ENGLISH W zeszytcie przetłumacz na język angielski fragmenty podane w nawiasach tak, aby otrzymać poprawne i logiczne zdania. W każdą lukę możesz wpisać maksymalnie cztery wyrazy.

- 1 (Za dwadzieścia lat) ? lots of species will be extinct.
- 2 During an earthquake, (nie wolno) ? stand next to a window.
- 3 (Czy byliście w stanie) ? prepare for the hurricane?
- 4 Look at the clear sky. It's (będzie słonecznie) ? today.

PODRÓŻOWANIE I TURYSTYKA 6

SŁOWNICZEK ▶ strona 91 | GRAMMAR BANK ▶ strona 104 | FUNCTIONS BANK ▶ strona 110

Posłuchaj nagrania i wykonaj zadanie.

book

cross

fasten

pack

climb

miss

1 W zeszycie połącz fragmenty zdań 1–7 oraz A–G tak, aby utworzyć spójne wypowiedzi.

- 1 A hostel is ...
- 2 A ferry is ...
- 3 A flight attendant is ...
- 4 A gate can be ...
- 5 A suitcase is ...
- 6 A postcard can be ...
- 7 A voyage is ...

- A a piece of luggage.
- B a souvenir.
- C a means of transport.
- D a type of journey.
- E a type of accommodation.
- F a place at an airport.
- G someone who works on a plane.

2 W zeszycie uzupełnij pytania wyrazami z ramki. Dwa słowa zostały podane dodatkowo. W parach odpowiedzcie na pytania.

abroad aisle camper van
excursion foot hitchhike
sunbathe

Would you prefer ...

- to ¹ ? on a beach or go hiking in the mountains?
- to explore a new city on ² ? or by bike?
- to go on holiday in your own country or ³ ? ?
- to sit in an ⁴ ? seat on a bus next to a friend or in a window seat next to a stranger?
- to travel around the world in a ⁵ ? or go on a round-the-world backpacking trip?

3 Wskaż formy, które poprawnie uzupełniają tekst. W parach odpowiedzcie na pytanie.

On holiday alone

Most people can't imagine going on holiday on ¹ **their / them / they** own. They say we can only enjoy ² **us / our / ourselves** if we travel with family or friends. I don't agree with ³ **their / theirs / them**. I think travelling alone can be a great experience too. When I first went on a solo trip at the age of 20, I learnt a lot about ⁴ **myself / me / mine** because I listened to ⁵ **my / mine / me** own thoughts more carefully. I was also more willing to meet new people. When we travel with friends, we mostly talk to one ⁶ **other / others / another** and we don't feel the need to talk to strangers. Another great thing about solo travel is that you never argue with ⁷ **you / yourself / yourselves**.

Can you imagine going on holiday alone? Write a comment.

4 W zeszycie przetłumacz na język angielski fragmenty podane nawiasach. Przyporządkuj zdania do rodzajów wakacji z ramki.

cruise day out package holiday sightseeing tour
winter camp

- 1 When we (**przybyliśmy**) ? in Scotland after two days of sailing, the day was cold and grey, but luckily, it (**nie padało**) ?.
- 2 After everyone (**wsiadł**) ? the bus, the guide (**opowiedział**) ? us the legend about the city dragon.
- 3 We (**wynajęliśmy**) ? bikes at the railway station and we (**pojechaliśmy**) ? to see some local attractions.
- 4 While the boys (**robili**) ? special exercises in the gym, the girls (**uczyły się**) ? how to snowboard outdoors.
- 5 I (**pobiegłam**) ? to see the pool when my parents (**meldowali się**) ? at the hotel.

5 Przeczytajcie wypowiedzi 1–4. W parach zdecydujcie, czy opis sytuacji jest poprawny.

- 1 'Is this seat taken?': Someone would like to sit down.
- 2 'A return to Glasgow, please.': Someone wants to go to Glasgow and back.
- 3 'Which platform does it depart from?': Someone wants to know the departure time.
- 4 'Go past the clock tower.': Someone is showing the way.

6 **USE OF ENGLISH** W zeszycie uzupełnij zdania wyrazami w nawiasach w odpowiedniej formie. Czasami należy dodać inne wyrazy, aby zdanie było gramatycznie poprawne. W każdą lukę możesz wpisać maksymalnie cztery wyrazy.

- 1 Which hotel (**Tim / stay**) ? when you met him in Łódź last week?
- 2 This airline (**lose / my mother**) ? luggage three times last year!
- 3 Alex and Alan shook hands and (**introduce / they**) ? each other.
- 4 I saw you in the main square yesterday. What (**you / do**) ? there?

13 Postłuchaj nagrania i wykonaj zadanie.

beetroot peas cucumber poppyseed
 sweetcorn lettuce salmon turkey
 chives stew broth garlic

1 W parach odpowiedzcie na pytania.

- Which can be stale: watermelon or doughnuts?
- Which do you peel: butter or onions?
- Which isn't suitable for vegetarians: lamb or cereal?
- Which can you grate: yoghurt or cheese?
- Which tastes sour: vinegar or oil?
- What do you put under a plate: cutlery or a tablecloth?
- Which can you buy in tins: beans or rice?

2 **14** Postłuchaj nagrania. Przyporządkuj wypowiedzi osób 1–4 do potraw A–E, o których mówią. Jedna potrawa nie pasuje do żadnej osoby. Odpowiedzi zapisz w zeszytcie.

- A tomato soup
- B cherry pie
- C salad
- D fried eggs
- E pancakes

3 Wskaż formy, które poprawnie uzupełniają zdania. W parach ułóżcie podobne zdania.

- My parents say that I eat too **little / few** for a / Ø breakfast.
- I haven't eaten **any / some** red meat lately. I haven't eaten **much / many** seafood either.
- My favourite sandwich is wholemeal bread with **some / a** butter and cheese.
- I take **no / few** sugar in my tea, but I like to add **a slice of / a few** lemon.
- I don't have **much / many** snacks between meals, usually **a / a few** banana or **a / some** crisps.
- My family order takeaway food **a few / a little** times a month.

4 W zeszytcie przetłumacz na język angielski fragmenty podane w nawiasach.

- X: ¹(Ugotujmy coś) [?] something for dinner together.
 Y: How about spaghetti with a mushroom sauce?
 X: Great. ²(Zagotuj wodę) [?] for the pasta and I'll make the sauce.
 Y: But ³(nie dodawaj tak dużo) [?] pepper as last time.
 X: OK, and you must remember to add salt to the water.
 Y: I know. ⁴(Ile soli) [?] should I use for this pot?
 X: A teaspoon should be enough.

5 **15** W zeszytcie uzupełnij zdania, wpisując w każdą lukę jedno słowo. Postłuchaj nagrania i sprawdź. W parach zdecydujcie, kto wypowiada poszczególne zdania: gość w restauracji czy kelner?

- Can I get you anything [?]?
- Are you [?] to order?
- Can I have the bill, [?]?
- Here's your pasta. [?] your meal!
- I'll [?] the tuna and chips, please.
- I'd like to book a [?] for two for 6 p.m.
- [?] was everything?
- What would you like [?] dessert?

6 **USE OF ENGLISH** W zeszytcie uzupełnij tekst, wpisując w każdą lukę jedno słowo z ramki. Cztery wyrazy zostały podane dodatkowo.

any bun ingredient loaf let no recipe want

The history of words

Hamburger

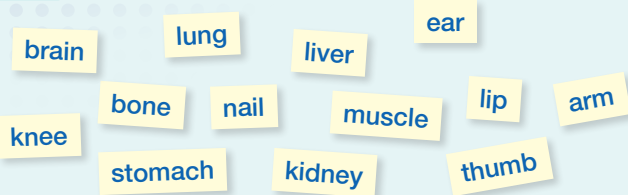
The classic hamburger appeared in America over a hundred years ago. It's a beef patty* in a soft ¹[?] with some toppings like onion, lettuce and ketchup. But why is it called a hamburger if there's ²[?] ham inside? ³[?] me explain. The name of this fast-food dish comes from German. A hamburger was a type of beef steak from Hamburg, a city in Germany. The ⁴[?] for that steak probably arrived in America with German immigrants. We're not sure who first served the German hamburger steak in a bread roll and created the world-famous hamburger as we know it today.

* A patty is a small, flat piece of cooked meat or other food.

1 16 D Posłuchaj nagrania i wykonaj zadanie.

1 W parach odpowiedzcie na pytania.

- Do paramedics usually work in ambulances?
- Does your GP examine your spine when you have a sore throat?
- Do you find prescriptions in a first-aid kit?
- Do you want to rub your skin when you have an itchy rash?
- Do you have a temperature when you have a fever?

2 W zeszycie przyporządkuj wyrazy z ramki do zdań. Jeden wyraz został podany dodatkowo.

ankle appetite illness junk food pill

- You could twist **it**, or even break **it** if you were unlucky.
- When you suffer from **it**, you treat **it** to recover from **it** quickly.
- If you have to take **it** to get better, you swallow **it**.
- If you can't give **it** up, try to cut down on **it**.

3 1 17 D

Posłuchaj nagrania i w zeszycie uzupełnij zdania. W każdą lukę możesz wpisać maksymalnie trzy wyrazy. W parach powiedzcie, które zdania są prawdziwe w waszym przypadku.

- I once had my **?** as a result of a sports injury.
- When I last **?**, I didn't go to school for a few days.
- I often **?** when I don't get enough sleep.
- If I rode a rollercoaster, I'd probably feel **?**.
- I don't think I'm **?** the Internet.
- I don't have any **?**.

4 Wskaż formy, które poprawnie uzupełniają tekst.

Your small act of kindness 12 November 2020

Now, during the COVID-19 pandemic, you can see people wearing face masks everywhere. Doctors say we ¹will / should cover our mouths and noses in public places if we ²aren't / won't be able to distance socially. This way we protect others because some of us can infect others even if we ³won't / don't have any symptoms. Without a mask on, someone ⁴could / should spread the virus easily if they, for example, ⁵sneezed / would sneeze. It's true that face masks may feel uncomfortable and most of us would ⁶rather / prefer not wear them at all. But wearing a mask ⁷won't / wouldn't be so hard if we think of it as a small act of kindness. After all, it really shows that we care about each other.

5 W zeszycie przetłumacz na język angielski fragmenty podane w nawiasach. Następnie odpowiedzcie na pytania w parach.

- (Co powinniśmy robić) **?** not to catch a cold?
- Do you think (będziesz spać) **?** better today if you read a book before you go to bed?
- (Gdyby twój przyjaciel zapytał Cię) **?** how to avoid stress, what advice (dałbyś) **?** to them?
- Do you think we can stay fit (jeśli nie będziemy uprawiać) **?** regular exercise?
- (Jeśli ktoś poczuje się) **?** ill, should they check their symptoms online? Why?/Why not?

6 1 18 D

W zeszycie uzupełnij każdą lukę jednym wyrazem. Posłuchaj nagrania i sprawdź.

- X: **?**'s the matter?
Y: I've **?** a terrible toothache since yesterday.
- X: How are you **??**?
Y: My back **?**.
- X: What **?** to be the problem?
Y: I think I got **?** poisoning.
- X: **?** is your brother?
Y: He's much **?**, thank you.

7 USE OF ENGLISH

Wykorzystując podane wyrazy, uzupełnij każde zdanie z luką tak, aby zachować sens zdania wyjściowego. Nie zmieniaj formy podanych wyrazów. W każdą lukę możesz wpisać maksymalnie cztery wyrazy, wliczając w to wyraz już podany.

- It's a bad idea to start a diet without consulting the doctor. **SHOULD**
You **?** on a diet if you don't consult the doctor.
- Let's do some sport tomorrow. **SHALL**
? some sport tomorrow?
- You will get worse unless you get some help. **HELP**
You will get worse if someone **?** you.
- You could make an appointment with your dentist for next Monday. **YOU**
Why **?** an appointment with your dentist for next Monday?

9

NAUKA I TECHNIKA

TECHNIKA

battery /'bætəri/ bateria, akumulator
battery life /'bætəri ,laɪf/ czas pracy baterii
be out of order /,bi ,aʊt əv 'ɔ:ɪdə/ nie działać, być zepsutym
break down /,breɪk 'daʊn/ popsuć się
(a) broken-down (machine) /ə 'brʊkən ,daʊn (mə 'fi:n)/ zepsuta (maszyna)
button /'bʌtn/ przycisk
(digital) camera /,(dɪdʒɪtl) 'kæməərə/ (cyfrowy) aparat fotograficzny; kamera (cyfrowa)
charger /'tʃɑ:dʒə/ ładowarka
connect /kə'nekt/ połączyć
device /dɪ'vaɪs/ urządzenie
digit /'dɪdʒɪt/ cyfra
fix /fɪks/ przytwierdzić, umocować
headphones /'hedfəʊnz/ słuchawki
manual /'mænjʊəl/ instrukcja obsługi
on/off /ɒn/ɒf/ włączony/wyłączony
on-off switch /,ɒn-'ɒf ,swɪtʃ/ włącznik/wyłącznik
photocopier /'fəʊtəʊ,kɒpiə/ kserokopiarka
plug /plʌg/ wtyczka
plug in / unplug /plʌg 'ɪn / ʌn'plʌg/ podłączyć do / odłączyć od prądu
press/push a button /,pres/,pʊʃ ə 'bʌtən/ nacisnąć guzik, przycisk
printer /'prɪntə/ drukarka
remote control /rɪ'məʊt kən'trəʊl/ pilot (np. do telewizora)
socket /'sɒkɪt/ gniazdko
steam engine /'sti:m ,endʒɪn/ maszyna parowa
switch/turn on/off /,swɪtʃ/,tʌ:n 'ɒn/'ɒf/ włączyć/wyłączyć
technology /tek'nɒlədʒi/ technika
wheel /wi:l/ koło

KOMPUTERY

at /æt/ @ (w adresie e-mail)
attach /ə'tætʃ/ przyłączać, dołączać
attachment /ə'tætʃmənt/ załącznik
be down /,bi 'daʊn/ nie działać, zepsuć się, zerwać się
browse the net /,braʊz ðə 'net/ przeglądać, przeszukiwać internet
click / double click /kɪk / 'dʌbəl kɪk/ kliknąć / kliknąć dwukrotnie
crash /kræʃ/ zawiesić się (o komputerze)
create a new folder /kri:'eɪt ə ,nju: 'fəʊlda/ stworzyć nowy katalog
database /'deɪtəbeɪs/ baza danych
delete /dɪ'li:t/ skasować
desktop /'deskɒp/ pulpit, komputer stacjonarny
dot /dɒt/ kropka (np. w adresie e-mail)
download (games) /,daʊnləʊd ('geɪmz) pobierać z sieci, ściągać (gry)
e-mail account /,i: meɪl ə'kaʊnt/ konto e-mail
error /'erə/ błąd
file /faɪl/ plik

go online /,gəʊ 'ɒnlaɪn/ łączyć się z siecią
hard disk/drive /,hɑ:d 'dɪsk/'draɪv/ twardy dysk
install (a program) /ɪn'stɔ:ɪl (ə 'prəʊgrəm)/ zainstalować (program)
password /'pɑ:swɔ:d/ hasło
pen drive /'pendraɪv/ pen drive, pamięć USB
portable /'pɔ:təbəl/ przenośny (np. sprzęt)
post /pəʊst/ wpis (na forum, blogu); zamieścić wpis
privacy /'prɪvəsi/ prywatność
protect /prə'tekt/ chronić
restart /,ri:'stɑ:t/ wznowić, ponownie uruchamiać
save (a document) /,seɪv (ə 'ɒkjəmənt)/ zapisać (dokument)
search engine /'sɜ:tʃ ,endʒɪn/ wyszukiwarka internetowa
security /sɪ'kjʊərəti/ bezpieczeństwo
select /sə'lekt/ wybrać
settings /'setɪŋz/ ustawienia
shut down /,ʃʌt 'daʊn/ zamykać, wyłączyć (komputer, system)
social media /,səʊʃəl 'mi:diə/ serwisy społecznościowe
software /'sɒftweə/ oprogramowanie
start up (a computer) /stɑ:t 'ʌp (ə kəm'pjʊ:tə)/ włączyć, uruchomić (komputer)
transfer data /trænz'fɜ: 'deɪtə/ przenosić/wysyłać dane
type /taɪp/ pisać (na komputerze)
untangle /,ʌn'tæŋɡəl/ odplątać
update /ʌp'deɪt/ uaktualnić
upload /ʌp'ləʊd/ załadować, wysyłać (np. pliki na serwer)
user /'ju:zə/ użytkownik
web browser /,web 'braʊzə/ przeglądarka internetowa
webcam /'webkæm/ kamera internetowa
website /'websaɪt/ strona internetowa
wire /waɪə/ przewód, kabel
wireless /'waɪələs/ bezprzewodowy

NAUKI PRZYRODNICZE I BADANIA PRZESTRZENI KOSMICZNEJ

bacteria /bæk'tɪəriə/ bakterie
cell /sel/ komórka
chemical element /'kemɪkəl ,eləmənt/ pierwiastek chemiczny
chemical reaction /'kemɪkəl rɪ'ækʃən/ reakcja chemiczna
Earth /ɜ:θ/ Ziemia
electricity /ɪ,lek'trɪsəti/ energia elektryczna
environment /ɪn'veɪrənmənt/ środowisko
freeze /fri:z/ zamrozić, zamarznąć
galaxy /'gæləksi/ galaktyka
germs /dʒɜ:mz/ bakterie, zarazki
gravity /'grævəti/ grawitacja, przyciąganie (np. ziemskie)
liquid /'lɪkwɪd/ ciecz, płyn; ciekły, płynny
oxygen /'ɒksɪdʒən/ tlen
planetarium /,plænə'teəriəm/ planetarium
rocket /'rɒkɪt/ rakieta
(outer) space /,(aʊtə) 'speɪs/ kosmos
space exploration /,speɪs ,eksplə'reɪʃən/ badanie przestrzeni kosmicznej
space station /'speɪs ,steɪʃən/ stacja kosmiczna
spacecraft/spaceship /'speɪskra:ft/ 'speɪs,ʃɪp/ statek kosmiczny
speed of light/sound /,spi:d əv 'laɪt/'saʊnd/ prędkość światła/dźwięku
solar system /'səʊlə ,sɪstəm/ Układ Słoneczny
solid /'sɒləd/ ciało stałe; stały, zbity (twardy)
steam /sti:m/ para wodna
triangle /'traɪæŋɡəl/ trójkąt
turn into sth /'tɜ:n ,ɪntə ,səmθɪŋ/ zmieniać się w coś
universe /'ju:nɪvɜ:s/ wszechświat
vaccine /'væksɪn/ szczepionka

TELEFON KOMÓRKOWY

battery runs for 48 hours /,bætəri rʌnz fə 'fɔ:ti eɪt əʊz/ bateria działa przez 48 godzin
battery is dead /,bætəri ɪz 'ded/ bateria się rozładowała
charge your phone /,tʃɑ:dʒ jə 'fəʊn/ ładować telefon
enter (your PIN number) /,entə (jə 'pɪn ,nʌmbə)/ wprowadzić (numer PIN)
get a signal /get ə 'sɪgnəl/ być w zasięgu
hang up (on sb) /'hæŋ ʌp (ɒn 'sʌmbdɪ)/ rozłączyć się
keypad /'ki:pæd/ klawiatura
low battery /,ləʊ 'bætəri/ niski poziom (naładowania) baterii
make a call /meɪk ə kɔ:l/ zadzwonić
(touch) screen /('tʌtʃ) skri:n/ ekran (dotykowy)
send a text /send ə tekst/ wysłać SMS
set up a phone /,set ,ʌp ə 'fəʊn/ skonfigurować telefon
text sb /'tekst ,sʌmbdɪ/ pisać do kogoś SMS
there's no signal/coverage /,ðeəz nəʊ 'sɪgnəl/'kʌvərɪdʒ/ nie ma zasięgu (w telefonie komórkowym)
top up /tɒp 'ʌp/ doładować telefon

DZIEDZINY NAUKI I NAUKOWCY

air industry /,eə 'ɪndəstri/ przemysł lotniczy
area of science /,eəriə əv 'saɪəns/ dziedzina nauki
astronaut /'æstrənɔ:t/ astronauta
biology | biologist /baɪ'ɒlədʒi | baɪ'ɒlədʒɪst/ biologia | biolog
chemistry | chemist /'kemɪstri | 'kemɪst/ chemia | chemik
ecology | environmentalist /i'kɒlədʒi | ɪn,vairən'mentəlɪst/ ekologia | ekolog
expert in the field of ... /'ekspɜ:t ɪn ðə ,fi:ld əv/ ekspert w dziedzinie...
genetics | geneticist /dʒə'netɪks | dʒə'netɪsɪst/ genetyka | genetyk
history | historian /'hɪstəri | hɪ'stɔ:riən/ historia | historyk
mathematics | mathematician /,mæθə'mætɪks | ,mæθəmə'tɪʃən/ matematyka | matematyk
physics | physicist /'fɪzɪks | 'fɪzɪsɪst/ fizyka | fizyk
science | scientist /'saɪəns | 'saɪəntɪst/ nauka, dyscyplina naukowa | naukowiec
robotics /rəʊ'bɒtɪks/ robotyka

NAUKI PRZYRODNICZE I BADANIA PRZESTRZENI KOSMICZNEJ

bacteria /bæk'tɪəriə/ bakterie
cell /sel/ komórka
chemical element /'kemɪkəl ,eləmənt/ pierwiastek chemiczny
chemical reaction /'kemɪkəl rɪ'ækʃən/ reakcja chemiczna
Earth /ɜ:θ/ Ziemia
electricity /ɪ,lek'trɪsəti/ energia elektryczna
environment /ɪn'veɪrənmənt/ środowisko
freeze /fri:z/ zamrozić, zamarznąć
galaxy /'gæləksi/ galaktyka
germs /dʒɜ:mz/ bakterie, zarazki
gravity /'grævəti/ grawitacja, przyciąganie (np. ziemskie)
liquid /'lɪkwɪd/ ciecz, płyn; ciekły, płynny
oxygen /'ɒksɪdʒən/ tlen
planetarium /,plænə'teəriəm/ planetarium
rocket /'rɒkɪt/ rakieta
(outer) space /,(aʊtə) 'speɪs/ kosmos
space exploration /,speɪs ,eksplə'reɪʃən/ badanie przestrzeni kosmicznej
space station /'speɪs ,steɪʃən/ stacja kosmiczna
spacecraft/spaceship /'speɪskra:ft/ 'speɪs,ʃɪp/ statek kosmiczny
speed of light/sound /,spi:d əv 'laɪt/'saʊnd/ prędkość światła/dźwięku
solar system /'səʊlə ,sɪstəm/ Układ Słoneczny
solid /'sɒləd/ ciało stałe; stały, zbity (twardy)
steam /sti:m/ para wodna
triangle /'traɪæŋɡəl/ trójkąt
turn into sth /'tɜ:n ,ɪntə ,səmθɪŋ/ zmieniać się w coś
universe /'ju:nɪvɜ:s/ wszechświat
vaccine /'væksɪn/ szczepionka

PRACA NAUKOWA

broaden your knowledge /,brɔ:dn jə 'nɒlɪdʒ/ poszerzać wiedzę
carry out / do an experiment /'kæri aʊt/du: ən ɪk'sperɪmənt/ przeprowadzać eksperyment
come up with /kʌm 'ʌp wɪθ/ wymyślić
create /kri:'eɪt/ tworzyć, wymyślać
describe /dɪ'skraɪb/ opisać
data /'deɪtə/ informacje, dane
design /dɪ'zaɪn/ zaprojektować
develop /dɪ'veləp/ opracowywać, rozwijać
development /dɪ'veləpmənt/ rozwój
discover | discoverer /dɪs'kʌvə | dɪs'kʌvərə/ odkryć, odkrywać | odkrywca
evidence /'eɪvədəns/ dowody
experiment on/with sth /ɪk'sperɪmənt ɒn/wɪð ,səmθɪŋ/ przeprowadzać doświadczenia na/z czymś
find out /,faɪnd 'aʊt/ dowiedzieć się, odkryć
invent | inventor /ɪn'vent | ɪn'ventə/ wynaleźć | wynalazca
invention /ɪn'venʃən/ wynalazek
laboratory/lab /lə'bɒrətɪ/leɪb/ laboratorium, pracownia
make a discovery /meɪk ə dɪs'kʌvəri/ dokonać odkrycia, odkryć
measure /'meʒə/ zmierzyć
observe /əb'zɜ:v/ obserwować, prowadzić obserwacje
produce /prə'dju:s/ wytworzyć
prove (a theory) /pru:v (ə 'θɪəri)/ udowodnić (teorię)
(do) research /,(du:) rɪ'sɜ:tʃ/ (przewodzić) badania
results /rɪ'zʌltz/ wyniki
study /'stʌdi/ badać
the Nobel prize /ðə ,nəʊbel 'praɪz/ Nagroda Nobla

INNE

catch hold of sth /kætʃ 'həʊld əv ,səmθɪŋ/ przyczepić się (do czegoś)
driverless /'draɪvələs/ bez kierowcy
fastener /'fɑ:tsənə/ agrafka
follow the instructions /,fɒləʊ ðɪ ɪn'strʌkʃənz/ postępować zgodnie z instrukcjami
shuttle /'ʃʌtl/ kursujący wahadłowo środek transportu (np. autobus)
sticky /'stɪki/ kleisty, lepki
wind-up /'waɪndʌp/ nakręcany
windscreen wiper /'wɪndskri:n ,waɪpə/ wycieraczka do szyby (w samochodzie)

SŁOWOTWÓRSTWO

TWORZENIE RZECZOWNIKÓW ODCZASOWNIKOWYCH

W języku angielskim można utworzyć rzeczowniki, dodając do czasowników m. in. następujące końcówki:
-ment (attach – attachment, develop – development)
-ion (connect – connection, invent – invention)
-y (discover – discovery).

1 Znajdź w słowniczku obok:

- sześć czasowników oznaczających czynności wykonywane przy maszynach, np. *switch on*
- nazwy czterech dziedzin nauki związanych z naturą, np. *biology*
- nazwy trzech rzeczy wykonanych przez człowieka, związanych z kosmosem, np. *spaceship*
- pięć wyrażzeń związanych z używaniem telefonu komórkowego, np. *make a call*
- dwa wyrażenia związane z awarią urządzenia, np. *be down*

2 W parach napiszcie proste definicje dwóch wyrazów ze słowniczka i przekażcie je innej parze. Jej zadaniem jest odgadnięcie, o które słowa chodzi.

very small creatures that are everywhere

Is it 'bacteria'?

to watch

Is it 'to observe'?

3 Wybierz dwa wyrazy ze słowniczka i przekaż je koledze/koleżance. Jego/jej zadaniem jest napisanie zdania, w którym wystąpią te słowa.

A: astronaut, planetarium

B: An astronaut went to the planetarium to relax.

4 Posłuchaj rozmowy między Emmą a Joshem. W zeszytcie dopasuj do każdej osoby 1–4 właściwe wyrażenie A–E. Jedno z nich zostało podane dodatkowo.

1 Emma 2 Josh 3 Katie 4 Ben

- A has uploaded some photos.
- B wants to go shopping online.
- C asks a favour.
- D wants to do his/her homework.
- E is having a party next week.

5 Wybierz poprawne formy i zapisz je w zeszytcie. Następnie w parach zadajcie sobie te pytania.

- What do you do when an electrical or electronic device is out of **work / order**?
- When you have a new gadget, do you read and **do / follow** the instructions in the booklet? Or do you try to **get / find out** by yourself how it works?
- What do you do when your Internet connection is **away / down**?
- In your opinion, when should people **switch off / out** their mobile phones?
- Do you get annoyed when you are on holiday and there's no mobile phone **coverage / socket**? Why?/Why not?

6 Wybierz właściwe słowa i zapisz je w zeszytcie.

How to Be a Mature Computer User

Lots of young people are very skilful computer and Internet users. But do you know how to be a responsible, mature user?

Be organised

- Keep your documents in order. ¹**Create / Open** a separate folder for each school subject or activity.
- Save each ²**icon / file** under a precise name, for example: not 'English homework' but 'essay_Polish_12Feb'.

Stay focused

- When you go ³**online / offline** to find some information, focus on what you plan to do. Don't waste time.

Stay safe

- Use ⁴**passwords / data** that are difficult to guess.
- Don't open strange-looking ⁵**attachments / software** from people you don't know.
- Install an anti-virus ⁶**software / file** on your computer.

7 **VOX POPS** Zadajcie sobie nawzajem pytania i odpowiedzcie na nie, korzystając ze słowniczka.

Who in your family uses technology the most?
What do they use it for?

SPRAWDŹ SIĘ

STRONA BIERNA

1 W zeszyście uzupełnij zdania formami czasowników z ramki.

are hasn't been was were will be

- Scotch tape **[?]** invented by Richard Draw in 1930.
- The price of the new model **[?]** released yet.
- Last year almost 100 million cars **[?]** produced around the world.
- In the future, cars **[?]** controlled with our voice.
- McLaren cars **[?]** manufactured in the UK.

2 Popatrz na zdania w ćwiczeniu 1 i wskaż właściwe odpowiedzi.

- Strony biernej używamy, gdy skupiamy się na **czynności / wykonawcy czynności**.
- W stronie biernej używamy *be* w odpowiednim czasie oraz **drugiej / trzeciej** formy czasownika.
- Aby powiedzieć, kto wykonuje daną czynność, używamy przyimka **with / by**.

GRAMMAR BANK ▶ strona 74

3 W zeszyście uzupełnij zdania podanymi czasownikami w stronie biernej czasu Present Simple lub Past Simple.

- The airbag (**invent**) **[?]** in the 1950s.
- Every year many lives (**save**) **[?]** by airbags.
- A hundred years ago radios and telephones (**make**) **[?]** in this factory.
- Traditional telephones (**not use**) **[?]** in our office anymore, as most people use mobile phones.

4 W zeszyście uzupełnij każde zdanie z luką czasownikiem w stronie biernej w odpowiednim czasie tak, by zachować sens zdania wyjściowego.

- People make more than a billion mobile phones every year.
More than a billion mobile phones **[?]** every year.
- Someone has repaired the photocopier.
The photocopier **[?]**.
- I think someday people will discover intelligent life on other planets.
I think someday intelligent life **[?]** on other planets.
- Somebody didn't switch the machine off after use.
The machine **[?]** off after use.

5 W zeszyście uzupełnij tekst podanymi czasownikami we właściwej formie w stronie biernej. Posłuchaj nagrania i sprawdź swoje odpowiedzi.

We live in absolutely fascinating times! In recent years electric driverless cars ¹(**test**) **[?]** in various cities around the world. These vehicles don't need a human driver, they ²(**control**) **[?]** by computers. They ³(**equip**) **[?]** with cameras and lasers that help them navigate, and they can stop when there is something in their way.

In 2017, around 100 people ⁴(**invite**) **[?]** to ride one of these vehicles in London. The small shuttle bus ⁵(**try out**) **[?]** along a path used by pedestrians and cyclists. For safety reasons, the speed wasn't amazing: just 10 km/h. Of course, during the testing period there was a person on board who could stop the vehicle if necessary. After the testing period, a survey ⁶(**carry out**) **[?]** asking Londoners if they thought driverless shuttle buses were a good idea. Around half of them said yes. Can you imagine travelling on a bus without a driver? Do you think such vehicles ⁷(**introduce**) **[?]** in your area one day?

6 W zeszyście uzupełnij luki w e-mailu Steve'a do Ani zgodnie z treścią tekstu z zadania 5.

Hi Ania,

I hope you're doing fine. Have I ever told you about the testing of a driverless shuttle bus in London that I took part in some time ago? It was just incredible, like in some sci-fi film, although the ¹**[?]** was less than fantastic. I think it could be compared to fast walking. I could see some passengers were a bit frightened, but there are several ²**[?]** and lasers that constantly watch the way. We all got scared when a dog suddenly jumped in front of the vehicle, but it just ³**[?]** immediately. Let me know what you think about driverless cars.

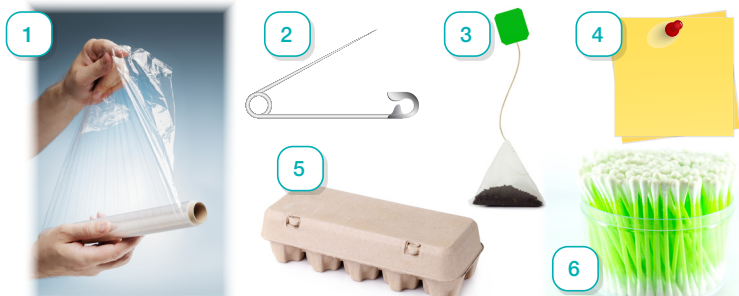
Write soon.

Steve

1 Dopasuj wyrażenia z ramki do zdjęć.
W parach odpowiedzcie na pytania.

- How useful are these popular inventions for you?
- How difficult would it be to live without them?

an egg carton clingfilm a safety pin
Post-it® notes a teabag cotton buds

2 Dopasuj zdania 1–6 do wynalazków przedstawionych w zadaniu 1. Następnie do każdego z tych zdań dobierz zdanie A–F, które stanowi jego logiczną kontynuację. Zapisz odpowiedzi w zeszycie.

- Samples of tea** were sent in small silk packets by an **American businessman**.
- Doctors say you shouldn't use **them** to clean your ears.
- At first**, this type of thin plastic was used in the air industry.
- You can remove them easily thanks to the very **weak glue**.
- This fastener was patented in 1849 by **Walter Hunt**.
- The carton was invented in 1911 by Joseph Coyle after he heard an argument between **two local businessmen**.

- A **Then** people started using it to wrap food.
 B **His** customer put **them** into boiling water by mistake.
 C **He** soon sold **his patent** rights to pay off a debt.
 D Unfortunately, **this advice** is ignored by most users.
 E **A hotelier** was accusing **a farmer** of delivering broken eggs.
 F Funnily, **it** was invented by accident when scientists were looking for **something much stronger**.

3 Przeczytaj tekst, z którego usunięto cztery zdania. W zeszycie dopasuj zdania A–E do luk 1–4 tak, aby otrzymać spójną i logiczną całość. Jedno zdanie zostało podane dodatkowo.

- A At the beginning, it was moved by hand from the inside.
 B He found out they were both covered in sticky balls from plants.
 C Do you know who invented the battery-powered toy dog or the car radio?
 D In order to produce enough power to make it work, you have to turn a handle a number of times.
 E You might think that you need to know a lot about science to become one, but this isn't always true.

INVENTIONS THAT CHANGED THE WORLD

Can you imagine yourself as an inventor? ¹ The most important thing is a new idea, and ideas come to all kinds of people in many different situations.

VELCRO

It was 1948. George de Mestral returned from a walk with his dog. ² He noticed how they caught hold of his clothes, and an idea for a new material was born! Today, Velcro is used on clothes and bags to hold two pieces together.

THE WINDSCREEN WIPER

In 1903, Mary Anderson was on her way to New York by car. She watched the driver getting out of their car many times to brush snow from the windscreen. It was then that she came up with the idea of a long piece of rubber that could clean the glass. ³ Now the wipers are powered by electricity.

THE WIND-UP RADIO

In 1991, Trevor Baylis saw a TV programme about Africa. A speaker said that it was difficult to reach some people with important information. In some areas people weren't able to listen to the radio because there was no electricity and batteries were expensive. So Baylis had an idea for a new type of radio. ⁴ His wind-up radio is now given to many people in places where communication is difficult. It is also bought by eco-friendly people who do not like batteries because they damage the Earth.

Adapted from 'Inventions that Changed the World' © David Maule 2005, Pearson English Readers

4 W zeszycie uzupełnij luki w zdaniach zgodnie z informacjami w tekście.

- George de Mestral came up with the idea of Velcro after a .
- When the first windscreen wiper was invented, the driver had to from the inside.
- The wind-up radio is popular with people who don't want to because they are harmful for the environment.

5 W parach odpowiedzcie na pytanie.

- ▶ Which of the inventions described in the text is the most useful? Why?

1 Odpowiedz na pytania.

- What does the proverb mean? Do you agree with it? Why?/Why not?

“It's better to be safe than sorry.”

2 W zeszyście uzupełnij zdania wyrazami z ramki.

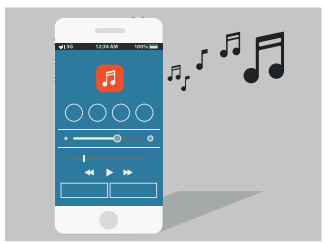
attachment click download online
password post privacy security

- For more information about Albert Einstein, [?] on the link at the bottom of the webpage.
- Oh, no! I've forgotten my [?] and I can't log in to my email account.
- You can [?] songs from this website, but you have to pay for them first.
- Don't open an [?] if you don't know the sender – it could be a virus.
- Some people [?] too much information about themselves on their social media.
- To protect your [?], change your settings so you can only be seen by friends online.
- An anti-virus program gives you good [?] and protects you from hackers.
- When I'm [?], I like to watch interesting vlogs.

3 Porozmawiajcie w parach.

- Choose one of the websites/applications and tell your partner what kind of information someone could find out about you if they hacked it.

If someone hacked my email account, they would read all my personal mail!

4 Posłuchaj wypowiedzi czterech osób. Wybierz właściwe odpowiedzi i zapisz je w zeszyście.

This person

- A has no anti-virus program.
B doesn't trust her anti-virus program.
- A was probably hacked.
B can't remember their password.
- A isn't confident about using some technology.
B can easily change the settings on their devices.
- A was looking for that particular vlog.
B discovered the vlog by chance.

5 Posłuchaj wypowiedzi. Wskaż to stwierdzenie, które najlepiej podsumowuje tekst.

The speaker is mainly

- describing the dangers of using social media.
- giving technical tips about using the Internet.
- giving advice about online privacy and security.

6 Posłuchaj wypowiedzi jeszcze raz. Na podstawie informacji zawartych w nagraniu uzupełnij luki 1–5. Zapisz odpowiedzi w zeszyście.

There are some basic things you need to be careful about when you ¹ [?].

- To protect your privacy you should ² [?] and make sure that strangers can't see what you post.
- It's also important to protect your computer from ³ [?].
- Viruses can enter your computer through ⁴ [?], attachments and even games that are downloaded.
- Free public wi-fi networks shouldn't be used to log in to your email because hackers can then get ⁵ [?] and private messages.

7 W zeszyście ułóż pytania z rozsypanych wyrazów. Odpowiedzcie na nie w parach.

- passwords / How often / change / you / do / your / ?
- can / on social media / your / see / Who / posts / ?
- you / check / the website / before / you / download / Do / always / the game / ?

PRZYDATNE ZWROTY

PROŚBY

Could you do me a favour? Czy mógłbyś/mogłabyś wyświadczyć mi przysługę?

Can/Could you help me to close the door? Czy możesz/mógłbyś/mogłabyś mi pomóc zamknąć drzwi?

Can you give me a hand with it? Czy możesz mi w tym pomóc?

Will/Would you pass me my pen, please? Czy podasz/podałbyś/podałabyś mi, proszę, moje pióro?

Hold this box for a second, will you? Przytrzymaj to pudło, proszę.

ODPOWIEDZI

Sure. / Of course. Oczywiście.

No problem. Nie ma sprawy.

Here you are. Proszę. [kiedy coś podajemy]

I'm sorry, I can't. Przepraszam, nie mogę.

I'd like to, but ... Chciałbym/Chciałabym, lecz...

I'd rather not. Wolalabym/Wolalabym nie.

PODZIĘKOWANIA

Thanks a lot. Bardzo dziękuję.

That's very kind of you. To bardzo miło z twojej strony.

ODPOWIEDZI

Not at all. / Don't mention it. Nie ma za co.

You're welcome. Bardzo proszę.

It's my pleasure. Cała przyjemność po mojej stronie.

OFEROWANIE POMOCY

Let me help you. Pozwól, że ci pomogę.

Do you want me to hold it for you? Czy mam ci to potrzymać?

Would you like me to (print this)? Czy chciałbyś/chciałabyś, żebym (to wydrukował/wydrukowała)?

ODPOWIEDZI

Yes, please. Tak, proszę.

No, thanks, I can manage. Nie, dziękuję, poradzę sobie.

1 Odpowiedz na pytania.

- 1 Can your parents and grandparents cope with technology?
- 2 Do they ever ask you for help?
- 3 Are you patient when you explain to them how to do something on the computer?

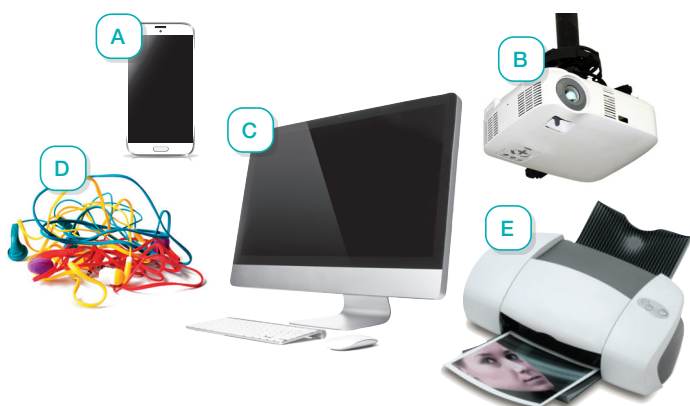
2 W zeszytcie uzupełnij pytania wyrazami z ramki.

Trzy z nich zostały podane dodatkowo i nie pasują do żadnego pytania. Dopasuj prośby 1–5 do urządzeń A–E.

do give help let make please
should will

- 1 Will you **?** me a favour, please? I need to replace the ink cartridge.
- 2 Would you **?** me untangle these wires?
- 3 Could you insert the SIM card for me, **?**?
- 4 Can you **?** me a hand with this new software?
- 5 Pass me the remote, **?** you?

► Które prośby brzmią bardziej uprzejmie?
Która brzmi najbardziej nieformalnie?

3 W zeszytcie połącz fragmenty wypowiedzi 1–5 z A–E. Przyporządkuj pełne zdania do próśb z ćwiczenia 2. Następnie posłuchaj nagrania i sprawdź swoje odpowiedzi.

- 1 Sure, but please ...
 - 2 I'd like to, ...
 - 3 I'd rather ...
 - 4 No problem. First, ...
 - 5 Here ...
- A you are.
B not. I'm afraid I could damage it. It's so tiny.
C you need to remove the empty one.
D don't keep them in your pocket again.
E but I know nothing about this program.

4 W zeszytcie uzupełnij dialogi. Wpisz w każdą lukę brakujący fragment wypowiedzi tak, aby otrzymać spójne i logiczne teksty.

- 1 A: Could you lend me your tablet for a couple of hours?
B: I'm sorry, but **?** not.
- 2 A: Thank you so much for your help with the project.
B: You **?**.
- 3 A: Would you like me to copy this for you?
B: Thank you. That's **?**.
- 4 A: Do you need any help with your presentation?
B: **?** manage.

Wskazówka

W wiadomości z prośbą o pomoc krótko opisujesz problem oraz określasz, jakiej pomocy oczekujesz. W tekstach tego typu stosuje się język nieformalny, więc można używać form skróconych.

PRZYDATNE ZWROTY**PROŚBA O POMOC**

- **Can/Could you help me with ... ?** Czy możesz/mógłbyś/mogłabyś pomóc mi w/z...?
- **Maybe you could fix ... ?** Może mógłbyś/mogłabyś naprawić...?
- **Do you mind if I borrow ... ?** Czy nie masz nic przeciwko temu, że pożyczę...?
- **Please help me (to) do it.** Proszę, pomóż mi to zrobić.

WYRAŻANIE WDZIĘCZNOŚCI

- **I will/would be really grateful.** Będę/Byłbym/Byłabym naprawdę wdzięczny/wdzięczna.
- **I'll be so happy if you help me.** Będę szczęśliwy/szczęśliwa, jeśli mi pomożesz.

1 W poniższej wiadomości Bartek:

- napisał, jaki ma problem,
- poinformował, w jaki sposób doszło do tej sytuacji,
- wyjaśnił, dlaczego prosi o pomoc właśnie adresata tej wiadomości.

Wskaż części odnoszące się do poszczególnych elementów polecenia.

Kevin,

Help! I borrowed a game console from Julia last week and I've damaged it. When the game was over, I pressed the off button really hard and then the console broke into two parts! I must give it back to Julia tomorrow. She'll get mad when she finds out!

I remember you helped Jacek when his console got broken. Maybe you could fix it?

I would be really grateful.

I'm counting on you,

Bartek

- 2 W zeszycie przetłumacz fragmenty tekstu podane w nawiasach na język angielski. Następnie zastanów się, jak mogłoby brzmieć polecenie do napisania tej wiadomości.**

FRI 14:19

Sandra,
I've got a big problem. Our computer ¹(jest zepsuty) [?] and I've got important IT homework to do. It will take at least a few days to get the computer fixed and I can't wait that long. ²(Czy mogłabym odrobić) [?] my homework on your computer?
I know you're very good at IT, so I hope you ³(mogłabyś wyjaśnić) [?] a few things to me. I'll be so happy ⁴(jeżeli się zgodzisz) [?].
⁵(Zabiorę cię) [?] to the cinema on Saturday.
⁶(Wybierz) [?] any film you like!
Please help me.
Jess

- 3 W zeszycie dokończ zdania tak, aby powstała kompletna wiadomość z prośbą o pomoc, pasująca do poniższego polecenia. Sformułuj prośbę według swojego pomysłu. Pamiętaj o limicie słów (50–120).**

W wiadomości:

- napisz, jaki masz problem z rowerem,
- poproś kolegę o pomoc w rozwiązaniu problemu,
- napisz, w jaki sposób możesz się odwdziżyć.

MON 17:23

Peter,
I've got a problem because ¹ [?].
You know that in two days we have ² [?].
Could you ³ [?]?
I'll be ⁴ [?] and I promise I'll ⁵ [?].
Dawid

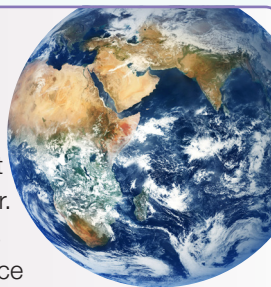
- 4** **Obiecałeś/Obiecałaś komuś pomoc przy organizacji urodzin, lecz właśnie się okazało, że nie jesteś w stanie dotrzymać słowa. Napisz do przyjaciela/przyjaciółki wiadomość, w której:**

- poinformujesz o problemie,
 - poprosisz go/ją o zastępstwo,
 - określisz, jak odwdzięczysz się za tę pomoc.
- Limit słów: 50–120.

- 1 W zeszytcie uzupełnij zdania poprawnymi formami czasowników w nawiasach w stronie biernej czasu Present Simple.

FASCINATING PLANET

Why ¹ (Earth / call) [?] the Blue Planet? Because seventy per cent of its surface ² (cover) [?] by water. Did you know that most of Earth's volcanoes ³ (hide) [?] below the surface of the oceans? Earth ⁴ (surround) [?] by an atmosphere which is unique and makes life possible. Earth is also the only planet in the solar system which ⁵ (not / name) [?] after a Roman god or goddess.

- 2 W zeszytcie uzupełnij zdania czasownikami w nawiasach w stronie biernej czasu Past Simple, a następnie przyporządkuj każde z nich do osoby/osób z ramki poniżej.

Isaac Newton Marie Curie-Skłodowska
Larry Page and Sergey Brin Xerox engineers

- Polonium, a chemical element, (discover) [?] in 1898 by [?].
 - The law of gravity (describe) [?] in 1687 by [?].
 - The first photocopiers (introduce) [?] in 1959 by [?] in the US.
 - Google, one of the most popular search engines, (create) [?] in 1998 by [?].
- 3 W zeszytcie zapisz zdania z zadania 2. w stronie czynnej czasu Past Simple. Każde zdanie rozpocznij określeniem wykonawcy czynności.

- 4 **USE OF ENGLISH** Wykorzystując podane wyrazy, uzupełnij w zeszytcie luki w zdaniach tak, aby zachować sens zdania wyjściowego. Nie zmieniaj formy podanych wyrazów. W każdą lukę możesz wpisać maksymalnie cztery słowa, wliczając w to wyraz już podany.

- Who invented Velcro? **WITH**
Who [?] the idea of Velcro?
- I often use the Internet to find out information. **GO**
I often [?] to find out information.
- Can you help me install this software? **HAND**
Can you [?] with this software?
- The scientists have made an important discovery. **BEEN**
An important discovery [?] by the scientists.
- These architects will design a bridge. **BY**
A bridge will [?] these architects.

- 5 **USE OF ENGLISH** W zeszytcie przetłumacz na język angielski fragmenty podane w nawiasach tak, aby otrzymać logiczne i poprawne zdania. W każdą lukę możesz wpisać maksymalnie cztery wyrazy.

- I (zapomniałem hasła) [?] and I can't log in.
- Twój (komputer będzie chroniony) [?] with this new anti-virus programme.
- When you (klikniesz w tę ikonkę) [?], you'll find your files.
- You shouldn't use public wi-fi networks to log in (na swoje konto) [?].
- (Pozwól, że ci pokażę) [?] how it works.

- 6 W zeszytcie przetłumacz fragmenty tekstu podane w nawiasach na język angielski.

DID YOU KNOW?

Lady Ada Lovelace (1815–1852) was the only daughter of Lord Byron, whose *The Giaour* ¹ (został przetłumaczony) [?] into Polish by Adam Mickiewicz. Ada was passionate about science. In her opinion, you could present everything as digits. This made her a pioneer of computing. Unfortunately, Lady Lovelace's ideas ² (nie zostały zrozumiane) [?] in the 19th century. But a hundred years later, the new computing language for the American army ³ (został nazwany) [?] 'Ada' in honour of Lady Lovelace. In 1994, the TAP (The Ada Project) website ⁴ (została stworzona) [?] by women scientists at Yale University to collect information and resources related to women in IT.

- 7 Dopasuj wypowiedzi A–F do sytuacji 1–6. Zapisz odpowiedzi w zeszytcie.

**Who Says
What, When
and Where?**

- You don't need any help.
- Your computer has just crashed and you need your friend's help.
- Your colleague is grateful to you, but you don't think it's a big deal.
- Ask your friend for the thing that you can't reach.
- Your neighbour helped you to carry your things upstairs.
- You're very busy and your friend wants to talk to you.

- Not right now, please.
- Could you pass it to me, please?
- That's really kind of you.
- No, thanks. I can manage.
- Don't mention it.
- Will you do me a favour, please?